

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Мошак С.М., здобувач

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Конкурентоспроможність представляє собою певний стан економічної системи, якій дозволяє її елементам функціонувати у більш ефективному та оптимальному режимі, ніж елементам конкуруючим систем.

Конкурентоспроможність запропоновано визначати як системне позиціонування учасника конкурентної боротьби відносно інших економічних гравців. Відповідно стратегічне управління конкурентоспроможністю регіональної економіки можливо розглядати як вид системної управлінської діяльності, якій відбувається в умовах конкуренції з іншими регіонами і передбачає певну модель поведінки регіональних суб'єктів як боротьбу за гроші споживачів шляхом задоволення їх потреб; проходить в процесі формування та використання структури пропонованої продукції і структури ринка, здійснюється в процесі суперництва нового зі старим.

Конкурентоспроможність проявляється в процесі розвитку економічної системи, коли виникають ситуації, що порушують її сталий стан. Іншими словами при системному підході конкурентоспроможність може виникати в системах, які змінюються. Зміни призводять до появи точки біфуркації, здатної призвести як до нових якостей системи, які ми можемо назвати конкурентними перевагами, так й до розпаду системи.

Факторами, що сприяють формуванню конкурентоспроможності економічної системи виділені:

1. Організаційно-управлінські.
2. Ресурсні.
3. Політичні.
4. Інноваційні.

Активізація вказаних факторів проходить під дією стратегічного управління.

Відповідно стратегічне управління конкурентоспроможністю регіональної економіки можливо розглядати як вид системної управлінської діяльності, якій відбувається в умовах конкуренції з іншими регіонами і передбачає певну модель поведінки регіональних суб'єктів як боротьбу за гроші споживачів шляхом задоволення їх потреб; проходить в процесі формування та використання структури пропонованої продукції і структури ринка, здійснюється в процесі суперництва нового зі старим.

Стратегічне управління як системна діяльність здійснює вплив на складові економічної системи, її компоненти, їх навантаження та взаємодію. Крім цього, стратегічне управління економічною системою може спрямовувати зміни, що відбуваються в мегасистемі. Так,

побудова інноваційного кластера в одному регіоні може не лише підвищити рівень розвитку даної території, але й слугувати імпульсом якісних перетворень національної економіки.

Стратегічне управління передбачає наявність «класу» людей, для яких отримання нових знань є потребою та умовою подальшого людського розвитку. Стратегічне управління конкурентоспроможністю регіону викликає вдосконалення як регіональної, так й національної системи освіти. Відомо, що цілями освіти в поточному столітті визначено: вміти жити; вміти працювати; вміти жити разом; вміти вчитися.

При цьому в знанієвій економіці доцільно розвивати два напрямки освіти:

- А) Спрямованість на підвищення загального рівня освіти та культури регіональної громади.
- Б) Спрямованість на підвищення працюючим населенням кваліфікації та опанування новими компетенціями.

Стратегічне управління конкурентоспроможністю спрямовано на перехід регіональної економіки, а у подальшому – економіки країни на інноваційний тип розвитку. Наприклад, стратегія на інноваційний розвиток дозволила отримати переваги регіональній економіці Каліфорнії та США в цілому:

- Залучення інтелектуальної світової еліти.
- Прискорення комерціалізації наукових ідей.
- Працевлаштування випускників регіональних та національних навчальних закладів.
- Високі оклади і відповідний стиль життя.

Активізація стратегічного управління конкурентоспроможністю на засадах інноваційності в регіонах України дозволить крім вказаних забезпечити наступні плюси для територіального розвитку:

- Залучення значного обсягу приватного капіталу в науково-технічну сферу.
- Формування ефективної системи залучення в господарський обіг інтелектуальної власності та інших результатів інтелектуальної діяльності.
- Модернізація регіональної промисловості зі створенням нових виробництв, що базовані на високих технологіях.
- Мобілізація значного обсягу коштів населення для розвитку науково-технічної сфери.
- Залучення цільових іноземних інвестицій у розвиток технологічної сфери.
- Організація нових спеціалізованих і високоприбуткових ринків цінних паперів малих високотехнологічних компаній.